

Versie: 9 juni 2020

N.V. Rotterdamsche Tramweg Maatschappij

© Allan Kleiweg

Zeeuws trambedrijf: SZB

Profiel Spoorweg-Maatschappij 'Zuid-Beveland'

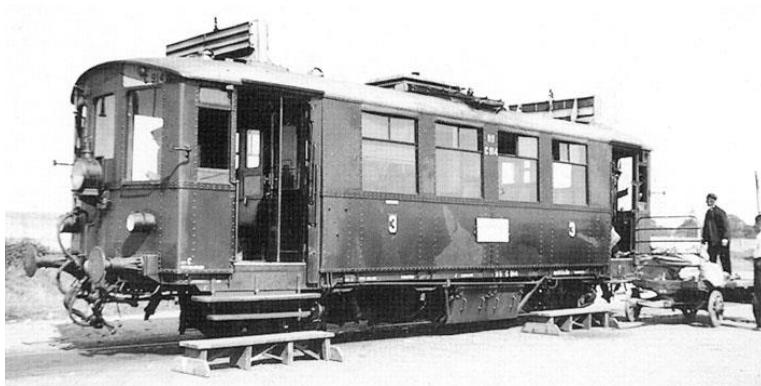
- Naam trambedrijf:** **Spoorweg-Maatschappij 'Zuid-Beveland' (SZB)**
- Opgericht:** Op 14 februari 1914 te Utrecht door de HSM, in nauwe samenwerking met de SS, op initiatief van dr. J.W. (Jenny) Weyerman
- Vervoergebied:** Zuid-Beveland (drie lijnen)
- Spoorbreedte:** 1435 mm
- Eerste tramdienst:** 18 mei 1927 (drie lijnen)
- Laatste tramdienst:** 4 mei 1947 (personenvervoer), 1 december 1971 (goederenvervoer)
- Bedrijfseinde:** 1947
- Route tramlijn A:** Goes – 's-Gravenpolder-'s-Heer Abtskerke – Nisse – Kwadendamme – Hoedekenskerke – Baarland – Oudelande – Ellewoutsdijk – Driewegen-Ovezande – Borssele – Nieuwdorp – 's-Heerenhoek – Heinkenszand – 's-Heer Arendskerke – Goes (44 km)
- Route tramlijn B:** Goes – Kloetinge – Kattendijke – Wemeldinge (8,3 km)
- Route tramlijn C:** Goes – 's-Heer Arendskerke – Wolphaartsdijk – Wolphaartdijks Veer (10,8 km)
- Rijdend materieel:**
- Acht (diesel) motorrijtuigen omC 901-908 (OlieMotorrijtuig 3de klasse), Allan & Co. Rotterdam, Beijnes Haarlem en HAWA Hannover, Duitsland (1926 ?)
 - Zes (benzine) motorrijtuigen omC 911-916, Werkspoor (1929). De NS zette haar motorrijtuigen, naast de SZB-tramlijnen ook op verschillende spoorlijnen in. Zo reden ze o.a. stoptreindiensten tussen Goes en Vlissingen en in Noord-Holland. Overlevende omC 916 werd in 1974 alsnog gesloopt.
- Verdere informatie:**
- Hoewel de naam 'Spoorweg-Maatschappij' anders doet vermoeden, is de SZB feitelijk altijd een trambedrijf geweest. Ook het gegeven dat de NS de exploitatie verzorgde, doet daar niets aan af. De classificatie 'tramlijn' betekent dat er minder zware technische eisen gesteld worden aan lijn en materieel, dan bij een lokaalspoorweg of hoofdspoorlijn.
 - De lijn was aangelegd voor een rijsnelheid van 45 km/u, maar reeds in 1927 besliste de bevoegde minister dat de rijsnelheid niet meer dan 30 km/u mocht bedragen. Dit geldt tot op de dag van vandaag.
 - Vanaf de eerste dag werd de exploitatie verzorgd door de NS.
 - De motorrijtuigen hadden de bijnaam 'Ome Ceesje', de 'omC' leek te

verwijzen naar het zeer populaire radiopersonage ‘Ome Keesje’ van Willem van Capellen, uit het VARA-radiohoorspel ‘De Familie Mulder’, in 1932 later omgedoopt tot ‘De avonturen van Ome Keesje’ (1928-50).

- De oude SZB-goederenlijn werd in 1972 vervangen door de Nieuwe Sloelijn naar het industriegebied Vlissingen-Oost (Sloehaven).

- Vanaf 1972 is het deel van Goes naar Baarland (14 km) in gebruik bij het museumbedrijf Stoomtrein Goes – Borssele (SGB), de eerste twintig jaar als Stoom**tram** Goes – Borssele.

- De SGB heeft in eigen beheer, op basis van een DB-railbus uit 1960, een replica van het oorspronkelijke materieel gebouwd; de omC 909 (2018).

omC 914 te Hoedekenskerke, overladen post en stukgoed, 31 juli 1938 .

Proefrit replica omC 909 bij SHM, november 2018 .

Bronnen:

- Drs. A. Dijkers, De R.T.M. op de Zuid-Hollandse en Zeeuwse Eilanden (Leiden, Nederland: E.J. Brill, 1971), ISBN: onbekend, 262 bladzijden. NVBS-boekenreeks deel 7 .

- Afbeelding 77h.1: NS omC 914 - Coll. Spoorweg Maatschappij Zuid-Beveland / www.szbstoom.nl .
- Afbeelding 77h.2: NS omC 909 - Coll. Railhobby 406 / www.railhobby.nl .